

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2023/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı Dış Ticaret ve Kambiyo Mevzuatı 9 Haziran 2023 Cuma - 18.00 - 20.00 (2 Saat)

- Uyarı!** [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.
[2] Cevap kağıdı üzerine, "not talep eden ifadeler" veya "cevap dışında herhangi bir şey" yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranan adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.
[3] **Bu sınav 5 sorudan oluşmaktadır.**

Açıklama: Sorularda ad, isim ve unvan olarak örneklendirilen gerçek ve tüzel kişi şahıs ve şirketler, tamamıyla hayal ürünü olarak örneklendirme amaçlı kullanılmış olup herhangi bir kişiyi ve şirketi ifade edecek mana ve anlamda kullanılmamıştır.

Sorular

Soru 1: Gümrük Yönetmeliği kapsamında, 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nda belirlenen sürelerin uzaması ve ertelenmesine neden olan "*Süre ve süre uzatımı*" hallerini ve durumlarını belirtiniz. bunların belirlenen sürelerle olan etkisini açıklayınız. (10 puan)

Soru 2: Türkiye'de demir-çelik ürünlerinin üretimi ve ihracatı alanında faaliyette bulunan Doruk Demir Çelik San. A.Ş. yapılan sözleşme kapsamında Mumbai/Hindistan adresli Gazel Iron-Steel Trade Company' den 7201.10 ana GTIP kodunda alışımsız dökme demirin üretimi ve gemi yoluyla ithalatı konusunda sözleşme imzalamıştır. Yapılan anlaşma kapsamında üretilen 2.200 ton (2.200.000 Kg, 1.5 USD/kg) alışımsız dökme demirin tek bir gemi ile ithalatı yapılmaktadır. Malın alımına ilişkin fatura 31/3/2023 tarihinde düzenlenmiş olup Doruk Demir Çelik San. A.Ş. söz konusu ithalatı gümrük vergilerine ilişkin olarak verilen teminata istinaden gümrük idaresinin verdiği izin kapsamında Gümrük Antrepo Rejimi'ne tabi tutmakta, varış limanı olan Mersin Limanından antrepoya alınan eşya şirketin ihtiyaçları doğrultusunda serbest dolaşım rejimine tabi tutularak millileştirilmektedir.

Doruk Demir Çelik San. A.Ş. antrepoda bulunan eşyanın yarısı olan 1.100 ton (1.100.000 kg) alışımsız dökme demir ithalatına ilişkin faturanın düzenlenmiş olduğu tarihi takip eden 2. ayın sonu olan 31.5/2023 tarihinde serbest dolaşıma giriş beyannamesini (gümrük beyannamesini) tescil ettirerek serbest dolaşım rejimine tabi tutmuş ve fabrikasına taşımıştır.

Doruk Demir Çelik San. A.Ş.'nin her biri ayrı faturalı, sigorta poliçeli ve/veya banka ödeme belgeli olarak malın üretimine, ithalata, ödemeye ve malın muhafaza, taşıma, tahmil ve tahtiyesine ilişkin yaptığı masraflara ve katlandığı maliyetlere ilişkin verileri aşağıdaki gibidir.

Maliyet ve Giderin Türü, Niteliği	Ödenen Tutar (ABD Doları-USD)
-Dökme demirin faturada gösterilen satın alma bedeli (1,5 USD*2.200.000 Kg)	3.300.000
-Sözleşme kapsamında Hindistan'da malın üretiminde kullanılan hammaddenin Singapur'dan ithalatı için yapılan ödeme ve masraflar (bunun için satıcıdan herhangi bir bedel tahsil edilmemiştir)	600.000
-Satın alma komisyonu bedeli (Doruk Demir Çelik San. A.Ş.'nin Mumbai/Hindistan'da malın ve satıcının bulunmasına, üretim ve satın alma için fiyat pazarlığı yapılmasına ve malın taşınmasına aracılık yapan temsilcisine yaptığı ödeme)	80.000
-Dökme demirin her biri 1.000 kg a kadar taşıma kapasitesine sahip olan metal kaplara konulmasına ilişkin ambalaj bedeli (söz konusu ambalaj kapları gümrük	22.000

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

idaresince dökme demir ile birlikte tek eşya olarak kabul edilmekte olup kapların tekrar kullanımı söz konusu değildir)	
-Dökme demirin Hindistan'da fabrikadan çıkış yeri olan Mumbai limanına kara yoluyla yapılan taşıma bedeli	160.000
-Çıkış yeri olan Mumbai Limanında dökme demirin gemiye yüklenmesine ilişkin olarak yapılan ödeme (tahmil bedeli)	90.000
-Dökme demirin Hindistan-Türkiye arasındaki deniz yoluyla taşınmasına ilişkin navlun (taşıma) ve sigorta bedeli	850.000
-Varış yeri olan Mersin Limanında dökme demirin antrepoya götürülmek üzere gemiden tahliye bedeli	50.000
-Dökme demirin varış yeri olan Mersin Limanından gümrük antreposuna taşıma bedeli	90.000
-Antrepo işleticisi tarafından faturalandırılan gümrük antreposu 2 aylık hizmet bedeli (31/5/2023 tarihine kadar tahmil, tahliye, depo ve muhafaza vb. karşılığı alınan bedel olup antrepo hizmet bedeli gümrük giriş beyannamesinde malın gümrük kıymetinden ayrı olarak gösterilmiştir)	40.000
-Serbest dolaşıma tabi tutulan dökme demirin gümrük antreposundan fabrikaya taşıma bedeli (TL olarak yapılan ödeme USD cinsinden ifade edilmiştir)	120.000
-Malın alımına ilişkin satıcı ile yapılan yazılı sözleşmeye istinaden faturada gösterilen malın yâri bedeline satıcının sağlamış olduğu satıcı kredisi için 2 aylık sürede 31/5/2023 tarihine kadar ödenen faiz bedeli (satıcı tarafından sağlanan kredi satıcının bulunduğu ülke piyasa koşullarına uygun olup herhangi bir muvazaalı işlem söz konusu değildir)	56.000
-Doruk Demir Çelik San. A.Ş.'nin malın kalan yarı bedeli (3.300.000/2=1.650.000 USD) için yapılan sözleşme doğrultusunda malın fatura edildiği alış tarihinden 15 gün sonra Gazel Iron-Steel Trade Company'nin adına bunun kredi ödemesini yapmak üzere Naran Financial Services Company'ye yaptığı ödeme tutarı	1.800.000

Diğer Veriler

-Alıcı ve satıcı arasında alım ve satım konu işlem dışında doğrudan ve/veya dolaylı olarak bir ilişki söz konusu değildir.

-Türkiye Gümrük Bölgesinde ithal edilen malın kullanılmasına ve satılmasına ilişkin herhangi bir kısıt söz konusu değildir.

-Gümrük kıymeti üzerinden mali yük olarak advalorem yöntemle göre hesaplanması gereken gümrük vergisi (GV) oranı %20, ilave gümrük vergisi (İGV) oranı %6 olup diğer vergi ve mali yükümlülükler ihmal edilecektir.

-Doruk Demir Çelik San. A.Ş. faturada gösterilen malın satış bedelinin yarısı ((3.300.000/2=1.650.000 USD) için satıcı Gazel Iron-Steel Trade Company'den 18 aylık eşit tutarlı anapara + faiz ödemeli satıcı ülkenin bulunduğu piyasalarda geçerli olan faiz oranından satıcı kredisi kullanmıştır.

-Gümrük Antrepo Rejimi uygulamasına ilişkin şartların mevcut olduğu, eşyanın gümrük antrepo rejimine ve serbest dolaşım rejimine tabi tutulmasına ilişkin prosedürlerin yasaya uygun olarak tamamlandığı ve ithalata ilişkin diğer hususlarda bir aykırılığın bulunmadığı kabul edilmiştir. Yine serbest dolaşım rejimine tabi tutulmada basitleştirilmiş usulüyle gümrüğe beyan söz konusu değildir.

-Eşyanın serbest dolaşıma giriş beyannamesinin (gümrük giriş beyannamesinin) tescil ettirilerek serbest dolaşım rejimine tabi tutulmuş olduğu 31/5/2023 tarihindeki T.C. Merkez Bankası ABD Doları (USD) satış kuru 1 USD/20 TL olarak belirlenmiştir.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

İstenenler

4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliği hükümleri kapsamında mevcut verilere göre:

a-İthal eşyasının gümrük kıymetinin satış yöntemine göre belirlenmesinde, fiilen ödenen veya ödenecek fiyat olan satış bedeline dahil edilmesi ve/veya dahil edilmemesi gereken maliyet ve gider unsurlarını dikkate alarak, gümrük vergilerinin hesaplanmasına esas olan gümrük kıymetini belirleyiniz ve ithalata bağlı gümrük vergilerini hesaplayınız. (18 puan)

b-Gümrük işlemlerine başlanmadan ve/veya gümrük idaresinin izni alınmadan gümrük antreposunda bulunan 1.100 ton (1.100.000 kg) alaşımsız dökme demirin 31/5/2023 tarihinde Kanuna aykırı olarak antrepodan çıkarılması halinde:

b.1. Gümrük yükümlülüğünün doğacağı zamanı/tarihi ve gümrük vergilerinin ödenmesinden sorumlu olanları açıklayınız. (7 puan)

b.2. Alınması gereken gümrük vergilerinin yanında uygulanması gereken idari para cezasını hesaplayınız. (7 puan)

c-Antrepoya konulan alaşımsız dökme demirin antrepoda kalabileceği azami süreyi Gümrük Antrepo Rejimi kapsamında, eşyanın kalabileceği süre yönüyle değerlendiriniz. (3 puan)

d-Gümrük Antrepo Rejimi kapsamında antrepoya konulan alaşımsız dökme demirin, faturada belirtilen ve gümrük idaresine bildirilen miktar olarak noksan çıkması, çalınması, kayıp ve telef olması hallerinde, gümrük vergilerinin aranmayacağı durumları belirtiniz. (3 puan)

Soru 3: 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin “*Gümrük yükümlülüğü*” hükümleri açısından: Eşyanın gümrük kontrolünden yasadışı olarak çıkarılmasına teşebbüs olmaması, ilgili kişi tarafından kasten yapılmış bulunmaması ve eşyanın durumunu düzenleyen tüm gerekli işlemlerin yerine getirilmesi koşuluyla, eşyanın geçici depolama faaliyeti veya tabii tutulmuş olduğu gümrük rejiminin doğru işleyişini etkilemediği kabul edilen “*Gümrük yükümlülüğünü etkilemeyecek haller*”ini/ihmallerin neler olduğunu açıklayınız. (17 puan)

Soru 4: Cumhurbaşkanı ve/veya Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen/belirlenecek haller saklı kalmak kaydıyla, 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun “*Vergilerin Geri Verilmesi ve Kaldırılması*” genel hükümleri kapsamında; Gümrük vergilerinin geri verileceği/geri verilmeyeceği ve kaldırılacağı/kaldırılmayacağı hal, durum, şart, koşul ve süreleri açıklayınız. (20 Puan)

Soru 5: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34) kapsamında, aşağıda belirtilen her bir cümlelerin ifadenin tanımını/hükümün doğruluğunu/yanlışlığını/eksikliğini/fazlalığını yasal düzenlemeleri dikkate alarak değerlendiriniz. Yanlış/eksik/fazla olması halinde neden yanlış/eksik/fazla olduğunu ve yasal mevzuata göre olması gerekeni açıklayınız (açıklama ve değerlendirmelerde mevzuatın güncel hali dikkate alınacaktır).

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

a-Kıymetli madenler, taşlar ve eşyaların Dış Ticaret Rejimi esasları dahilinde Türkiye'den ihracı ve Türkiye'ye ithali serbesttir. Standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin, ithal ve ihracında gümrük idarelerine beyan verilmesi yeterli olup, ithalat ve ihracat rejim, karar ve yönetmelikleri uygulanmaz. Buna göre kanuni merkezli Türkiye'de olan Altınyayla Kıymetli Madenler ve Taşlar İth. İhr. ve Tic. A.Ş. serbestçe kıymetli maden ve kıymetli taş ithalatı yapabilir. Ancak ihraç ettiği 995/1000 saflıktaki işlenmemiş külçe halindeki 30 kilo ve 2 milyon ABD doları değerindeki altın ihracatı için talep etmiş olsa bile 99/13812 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Karar ile İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ (İhracat:2017/4) hükümleri kapsamındaki teşvik ve kolaylıklardan yararlandırılmaz. (7 puan)

b-Yolcular, heraberlerindeki kendilerine ait ticari amaç taşımayan ziynet eşyası niteliğinde kıymetli madenlerden ve taşlardan yapılmış eşyaları serbestçe vurda getirebilirler ve yurtdışına çıkarabilirler. Bu kapsamda Türkiye'ye turist olarak gelen İngiltere'de yerleşik İngiltere vatandaşı Michelle Williams Antalya Havaalanı dış hatlar terminalinde çıkış kapısı görevlilerine/Gümrük Müdürlüğü yetkililerine kişisel kullanıma ilişkin 60.000 ABD Doları tutarındaki bilezikler, kolye ve yüzüğü Antalya'da kuyumcudan aldığına ilişkin fişi/faturayı ve/veya alıma ilişkin belgeleri ibraz etmesi halinde serbestçe yurtdışına çıkarabilecektir. (2 puan)

c-Yabancı yatırımcıların Türkiye'deki faaliyet ve işlemlerinden doğan net kâr, temettü, satış, tasfiye ve tazminat bedelleri, lisans, yönetim ve benzeri anlaşmalar karşılığında ödenecek meblağlar karşılıklılık şartı ile ve aracı kurumlar ve bankalar aracılığıyla yapılması şartıyla yurt dışına serbestçe transfer edilebilir. Bu kapsamda kanuni merkezli Offshore merkezli Antil adalarında kurulu olan ve Türkiye'de kimya sanayi alanında faaliyet gösteren Kızılkaya Kimya San. A.Ş.'nin %30 iştiraki olan Antilles Chemistry Investment Company, 2022 hesap dönemine ilişkin vergi sonrası şirket karından hissesine düşen 45 milyon TL karşılığı ABD Dolarını, Antil adaları ile karşılıklılık şartı söz konusu olmadığı için serbestçe transfer edemez. (2 puan)

d-İthalat yaparak kullandığı girdilerin bir kısmı ile ürettiği mamulleri ihraç eden ve dolayısıyla döviz geliri elde eden Gökyüzü Otomotiv Yedek Parça Üretim, İth. ve İhr. A.Ş.'nin Mayıs/2023 döneminde yurt dışından emtia alımına ilişkin olarak 17 milyon ABD Doları kredi kullanımında; kullanım tarihinde kredi bakiyesi 9 milyon ABD doları olup ihracat dolayısıyla elde ettiği döviz gelirleri 2020 hesap döneminde 6 milyon ABD Doları, 2021 hesap döneminde 10 milyon ABD Doları, 2022 hesap döneminde ise 8 milyon ABD Doları olduğundan, yurt içinden ve yurt dışından herhangi bir kısıtlamaya tabi olmadan döviz kredisi kullanabilir. (4 puan)

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2023/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

Dış Ticaret ve Kambiyo Mevzuatı

9 Haziran 2023 Cuma – 18.00 - 20.00 (2 Saat)

Uyarı! [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.

[2] Cevap kağıdı üzerine, “not talep eden ifadeler” veya “cevap dışında herhangi bir şey” yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranan adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.

[3] **Bu sınav 5 sorudan oluşmaktadır.**

Açıklama: Sorularda ad, isim ve unvan olarak örneklendirilen gerçek ve tüzel kişi şahıs ve şirketler, tamamıyla hayal ürünü olarak örneklendirme amaçlı kullanılmış olup herhangi bir kişiyi ve şirketi ifade edecek mana ve anlamda kullanılmamıştır.

Sorular

Soru 1: Gümrük Yönetmeliği kapsamında, 4458 Sayılı Gümrük Kanunu’nda belirlenen sürelerin uzaması ve ertelenmesine neden olan “*Süre ve süre uzatımı*” hallerini ve durumlarını belirtiniz, bunların belirlenen sürelere olan etkisini açıklayınız. (10 puan)

Soru 2: Türkiye’de demir-çelik ürünlerinin üretimi ve ihracatı alanında faaliyette bulunan Doruk Demir Çelik San. A.Ş. yapılan sözleşme kapsamında Mumbai/Hindistan adresli Gazel Iron-Steel Trade Company’ den 7201.10 ana GTİP kodunda alaşımsız dökme demirin üretimi ve gemi yoluyla ithalatı konusunda sözleşme imzalamıştır. Yapılan anlaşma kapsamında üretilen 2.200 ton (2.200.000 Kg, 1,5 USD/kg) alaşımsız dökme demirin tek bir gemi ile ithalatı yapılmaktadır. Malın alımına ilişkin fatura 31/3/2023 tarihinde düzenlenmiş olup Doruk Demir Çelik San. A.Ş. söz konusu ithalatı gümrük vergilerine ilişkin olarak verilen teminata istinaden gümrük idaresinin verdiği izin kapsamında Gümrük Antrepo Rejimi’ne tabi tutmakta, varış limanı olan Mersin Limanından antrepoya alınan eşya şirketin ihtiyaçları doğrultusunda serbest dolaşım rejimine tabi tutularak millileştirilmektedir.

Doruk Demir Çelik San. A.Ş. antrepora bulunan eşyanın yarısı olan 1.100 ton (1.100.000 kg) alaşımsız dökme demiri ithalata ilişkin faturanın düzenlenmiş olduğu tarihi takip eden 2. ayın sonu olan 31/5/2023 tarihinde serbest dolaşıma giriş beyannamesini (gümrük beyannamesini) tescil ettirerek serbest dolaşım rejimine tabi tutmuş ve fabrikasına taşımıştır.

Doruk Demir Çelik San. A.Ş.’nin her biri ayrı faturalı, sigorta poliçeli ve/veya banka ödeme belgeli olarak malın üretimine, ithalata, ödemeye ve malın muhafaza, taşıma, tahmil ve tahliyesine ilişkin yaptığı masraflara ve katlandığı maliyetlere ilişkin verileri aşağıdaki gibidir.

Maliyet ve Giderin Türü, Niteliği	Ödenen Tutar (ABD Doları-USD)
-Dökme demirin faturada gösterilen satın alma bedeli (1,5 USD*2.200.000 Kg=)	3.300.000
-Sözleşme kapsamında Hindistan’da malın üretiminde kullanılan hammaddenin Singapur’dan ithalatı için yapılan ödeme ve masraflar (bunun için satıcıdan herhangi bir bedel tahsil edilmemiştir)	600.000
-Satın alma komisyonu bedeli (Doruk Demir Çelik San. A.Ş.’nin Mumbai/Hindistan’da malın ve satıcının bulunmasına, üretim ve satın alma için fiyat pazarlığı yapılmasına ve malın taşınmasına aracılık yapan temsilcisine yaptığı ödeme)	80.000
-Dökme demirin her biri 1.000 kg a kadar taşıma kapasitesine sahip olan metal kaplara konulmasına ilişkin ambalaj bedeli (söz konusu ambalaj kapları gümrük	22.000

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

idaresince dökme demir ile birlikte tek eşya olarak kabul edilmekte olup kapların tekrar kullanımı söz konusu değildir)	
-Dökme demirin Hindistan'da fabrikadan çıkış yeri olan Mumbai limanına kara yoluyla yapılan taşıma bedeli	160.000
-Çıkış yeri olan Mumbai Limanında dökme demirin gemiye yüklenmesine ilişkin olarak yapılan ödeme (tahmil bedeli)	90.000
-Dökme demirin Hindistan-Türkiye arasındaki deniz yoluyla taşınmasına ilişkin navlun (taşıma) ve sigorta bedeli	850.000
-Varış yeri olan Mersin Limanında dökme demirin antrepoya götürülmek üzere gemiden tahliye bedeli	50.000
-Dökme demirin varış yeri olan Mersin Limanından gümrük antreposuna taşıma bedeli	90.000
-Antrepo işleticisi tarafından faturalandırılan gümrük antreposu 2 aylık hizmet bedeli (31/5/2023 tarihine kadar tahmil, tahliye, depo ve muhafaza vb. karşılığı alınan bedel olup antrepo hizmet bedeli gümrük giriş beyannamesinde malın gümrük kıymetinden ayrı olarak gösterilmiştir)	40.000
-Serbest dolaşıma tabi tutulan dökme demirin gümrük antreposundan fabrikaya taşıma bedeli (TL olarak yapılan ödeme USD cinsinden ifade edilmiştir)	120.000
-Malın alımına ilişkin satıcı ile yapılan yazılı sözleşmeye istinaden faturada gösterilen malın yâri bedeline satıcının sağlamış olduğu satıcı kredisi için 2 aylık sürede 31/5/2023 tarihine kadar ödenen faiz bedeli (satıcı tarafından sağlanan kredi satıcının bulunduğu ülke piyasa koşullarına uygun olup herhangi bir muvazaalı işlem söz konusu değildir)	56.000
-Doruk Demir Çelik San. A.Ş.'nin malın kalan yarı bedeli (3.300.000/2=1.650.000 USD) için yapılan sözleşme doğrultusunda malın fatura edildiği alış tarihinden 15 gün sonra Gazel Iron-Steel Trade Company'nin adına bunun kredi ödemesini yapmak üzere Naran Financial Services Company'ye yaptığı ödeme tutarı	1.800.000

Diğer Veriler

- Alıcı ve satıcı arasında alım ve satım konu işlem dışında doğrudan ve/veya dolaylı olarak bir ilişki söz konusu değildir.
- Türkiye Gümrük Bölgesinde ithal edilen malın kullanılmasına ve satılmasına ilişkin herhangi bir kısıt söz konusu değildir.
- Gümrük kıymeti üzerinden mali yük olarak advalorem yönetime göre hesaplanması gereken gümrük vergisi (GV) oranı %20, ilave gümrük vergisi (İGV) oranı %6 olup diğer vergi ve mali yükümlülükler ihmal edilecektir.
- Doruk Demir Çelik San. A.Ş. faturada gösterilen malın satış bedelinin yarısı ((3.300.000/2=1.650.000 USD) için satıcı Gazel Iron-Steel Trade Company'den 18 aylık eşit tutarlı anapara + faiz ödemeli satıcı ülkenin bulunduğu piyasalarda geçerli olan faiz oranından satıcı kredisi kullanmıştır.
- Gümrük Antrepo Rejimi uygulamasına ilişkin şartların mevcut olduğu, eşyanın gümrük antrepo rejimine ve serbest dolaşım rejimine tabi tutulmasına ilişkin prosedürlerin yasaya uygun olarak tamamlandığı ve ithalata ilişkin diğer hususlarda bir aykırılığın bulunmadığı kabul edilmiştir. Yine serbest dolaşım rejimine tabi tutulmada basitleştirilmiş usulüyle gümrüğe beyan söz konusu değildir.
- Eşyanın serbest dolaşıma giriş beyannamesinin (gümrük giriş beyannamesinin) tescil ettirilerek serbest dolaşım rejimine tabi tutulmuş olduğu 31/5/2023 tarihindeki T.C. Merkez Bankası ABD Doları (USD) satış kuru 1 USD/20 TL olarak belirlenmiştir.

İstenenler

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliği hükümleri kapsamında mevcut verilere göre;

a-İthal eşyasının gümrük kıymetinin satış yöntemine göre belirlenmesinde, fiilen ödenen veya ödenecek fiyat olan satış bedeline dahil edilmesi ve/veya dahil edilmemesi gereken maliyet ve gider unsurlarını dikkate alarak, gümrük vergilerinin hesaplanmasına esas olan gümrük kıymetini belirleyiniz ve ithalata bağlı gümrük vergilerini hesaplayınız. (18 puan)

b-Gümrük işlemlerine başlanmadan ve/veya gümrük idaresinin izni alınmadan gümrük antreposunda bulunan 1.100 ton (1.100.000 kg) alaşımsız dökme demirin 31/5/2023 tarihinde Kanuna aykırı olarak antrepodan çıkarılması halinde;

b.1. Gümrük yükümlülüğünün doğacağı zamanı/tarihi ve gümrük vergilerinin ödenmesinden sorumlu olanları açıklayınız. (7 puan)

b.2. Alınması gereken gümrük vergilerinin yanında uygulanması gereken idari para cezasını hesaplayınız. (7 puan)

c-Antrepoya konulan alaşımsız dökme demirin antrepoda kalabileceği azami süreyi Gümrük Antrepo Rejimi kapsamında, eşyanın kalabileceği süre yönüyle değerlendiriniz. (3 puan)

d-Gümrük Antrepo Rejimi kapsamında antrepoya konulan alaşımsız dökme demirin, faturada belirtilen ve gümrük idaresine bildirilen miktar olarak noksan çıkması, çalınması, kayıp ve telef olması hallerinde, gümrük vergilerinin aranmayacağı durumları belirtiniz. (3 puan)

Soru 3: 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin “*Gümrük yükümlülüğü*” hükümleri açısından; Eşyanın gümrük kontrolünden yasadışı olarak çıkarılmasına teşebbüs olmaması, ilgili kişi tarafından kasten yapılmış bulunmaması ve eşyanın durumunu düzenleyen tüm gerekli işlemlerin yerine getirilmesi koşuluyla, eşyanın geçici depolama faaliyeti veya tabii tutulmuş olduğu gümrük rejiminin doğru işleyişini etkilemediği kabul edilen “*Gümrük yükümlülüğünü etkilemeyecek haller*”in/ihmallerin neler olduğunu açıklayınız. (17 puan)

Soru 4: Cumhurbaşkanı ve/veya Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen/belirlenecek haller saklı kalmak kaydıyla, 4458 Sayılı Gümrük Kanunu’nun “*Vergilerin Geri Verilmesi ve Kaldırılması*” genel hükümleri kapsamında; Gümrük vergilerinin geri verileceği/geri verilmeyeceği ve kaldırılacağı/kaldırılmayacağı hal, durum, şart, koşul ve süreleri açıklayınız. (20 Puan)

Soru 5: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34) kapsamında, aşağıda belirtilen her bir cümlelerin/ifadenin/tanımın/hükmün doğruluğunu/yanlışlığını/eksikliğini/fazlalığını yasal düzenlemeleri dikkate alarak değerlendiriniz. Yanlış/eksik/fazla olması halinde neden yanlış/eksik/fazla olduğunu ve yasal mevzuata göre olması gerekeni açıklayınız (açıklama ve değerlendirmelerde mevzuatın güncel hali dikkate alınacaktır).

a-Kıymetli madenler, taşlar ve eşyaların Dış Ticaret Rejimi esasları dahilinde Türkiye’den ihracı ve Türkiye’ye ithali serbesttir. Standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin, ithal ve ihracında gümrük idarelerine beyan verilmesi yeterli olup, ithalat ve ihracat rejim, karar ve yönetmelikleri uygulanmaz. Buna göre kanuni merkezi Türkiye’de olan Altınyayla Kıymetli Madenler ve Taşlar İth. İhr. ve Tic. A.Ş. serbestçe kıymetli maden ve kıymetli taş ithalatı yapabilir. Ancak ihraç ettiği 995/1000 saflıktaki işlenmemiş külçe halindeki 30 kilo ve 2 milyon ABD doları değerindeki altın ihracatı için

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

talep etmiş olsa bile 99/13812 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Karar ile İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ (İhracat:2017/4) hükümleri kapsamındaki teşvik ve kolaylıklardan yararlandırılmaz. (7 puan)

b-Yolcular, beraberlerindeki kendilerine ait ticari amaç taşımayan ziynet eşyası niteliğinde kıymetli madenlerden ve taşlardan yapılmış eşyaları serbestçe yurda getirebilirler ve yurtdışına çıkarabilirler. Bu kapsamda Türkiye'ye turist olarak gelen İngiltere'de yerleşik İngiltere vatandaşı Michelle Williams Antalya Havaalanı dış hatlar terminalinde çıkış kapısı görevlilerine/Gümrük Müdürlüğü yetkililerine kişisel kullanıma ilişkin 60.000 ABD Doları tutarındaki bilezikler, kolye ve yüzüğü Antalya'da kuyumcudan aldığına ilişkin fişi/faturayı ve/veya alıma ilişkin belgeleri ibraz etmesi halinde serbestçe yurtdışına çıkarabilecektir. (2 puan)

c-Yabancı yatırımcıların Türkiye'deki faaliyet ve işlemlerinden doğan net kâr, temettü, satış, tasfiye ve tazminat bedelleri, lisans, yönetim ve benzeri anlaşmalar karşılığında ödenecek meblağlar karşılıklılık şartı ile ve aracı kurumlar ve bankalar aracılığıyla yapılması şartıyla yurt dışına serbestçe transfer edilebilir. Bu kapsamda kanuni merkezi Offshore merkezli Antil adalarında kurulu olan ve Türkiye'de kimya sanayi alanında faaliyet gösteren Kızılkaya Kimya San. A.Ş.'nin %30 iştiraki olan Antilles Chemistry Investment Company, 2022 hesap dönemine ilişkin vergi sonrası şirket karından hissesine düşen 45 milyon TL karşılığı ABD Dolarını, Antil adaları ile karşılıklılık şartı söz konusu olmadığı için serbestçe transfer edemez. (2 puan)

d-İthalat yaparak kullandığı girdilerin bir kısmı ile ürettiği mamulleri ihraç eden ve dolayısıyla döviz geliri elde eden Gökyüzü Otomotiv Yedek Parça Üretim, İth. ve İhr. A.Ş.'nin Mayıs/2023 döneminde yurt dışından emtia alımına ilişkin olarak 17 milyon ABD Doları kredi kullanımında; kullanım tarihinde kredi bakiyesi 9 milyon ABD doları olup ihracat dolayısıyla elde ettiği döviz gelirleri 2020 hesap döneminde 6 milyon ABD Doları, 2021 hesap döneminde 10 milyon ABD Doları, 2022 hesap döneminde ise 8 milyon ABD Doları olduğundan, yurt içinden ve yurt dışından herhangi bir kısıtlamaya tabi olmadan döviz kredisi kullanabilir. (4 puan)

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1-Gümrük Yönetmeliği kapsamında, 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nda belirlenen sürelerin uzaması ve ertelenmesine neden olan "Süre ve süre uzatımı" hallerinin ve durumlarının belirtilmesi, bunların belirlenen sürelere olan etkisinin açıklanması istenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 14/1 inci maddesinde; *"Bu Kanunda belirtilen süreler, tarih veya vadeler, aksine özel bir hüküm bulunmadıkça uzatılamaz veya ertelenemez....."* şeklinde belirleme yapılmıştır.

Gümrük Yönetmeliğinin *"Süre ve süre uzatımı"* başlıklı 31 inci maddesinde 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nda belirlenen sürelerin uzamasına ve ertelenmesine neden olan haller ve durumlar belirtilmiştir. Buna göre;

"(1) Kanunda belirtilen süreler aksine bir hüküm bulunmadıkça uzatılamaz veya ertelenemez. Ancak, mücbir sebep ve beklenmeyen hallerden herhangi birinin bulunması halinde bu sebep ortadan kalkıncaya kadar bu süreler işlemez. (2 puan)

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

(2) Süresi dışında yapılan müracaatlarda, mücbir sebep ve beklenmeyen hallerin süresi içerisinde meydana geldiğini kanıtlayan belge ibrazı halinde ilgili gümrük idaresince mücbir sebep ve beklenmeyen hallere ilişkin olarak ibraz edilen belgelere göre ek süre verilir. (1,25 puan)

(3) Mücbir sebep ve beklenmeyen haller şunlardır; (her bir bent 0,75 puan olmak üzere 6,75 puan)

- Doğal afetler (yangın, yer sarsıntısı, su basması, don, fırtına, kasırga v.b.)
- Kanuni grev ve lokavtlar,
- Genel salgın hastalık,
- Kısmi veya genel seferberlik ilanı,
- Devletçe konulan yasaklar, abluka veya savaş hali, terör,
- Ağır kaza, ağır hastalık ve tutukluluk,
- Yükümlü firmanın iflası veya şahıs firmalarında firma sahibinin ölümü,
- Yükümlü firmanın faaliyetinin kamu otoritelerince durdurulması,
- Yükümlünün iradesi dışında meydana gelen ve müdahalesiyle önlenemeyecek diğer durumlar.”

Şeklinde açıklama yapılmıştır.

Cevap 2- Mevcut verilere göre, 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliği hükümleri kapsamında;

a- İthal eşyasının gümrük kıymetinin satış yöntemine göre belirlenmesinde, fiilen ödenen veya ödenecek fiyat olan satış bedeline dahil edilmesi gereken/dahil edilmemesi gereken maliyet ve gider unsurlarının dikkate alınarak, gümrük vergilerinin hesaplanmasına esas olan gümrük kıymetinin belirlenmesi ve ithalata bağlı gümrük vergilerinin hesaplanması istenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 23 üncü maddesinde, “Eşyanın gümrük kıymeti, Gümrük Tarifesinin ve eşya ticaretine ilişkin belirli konularda getirilen tarife dışı düzenlemelerin uygulanması amacıyla, bu bölümde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen kıymettir.” Şeklinde belirtilmiş olup 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında ise “İthal eşyasının gümrük kıymeti, eşyanın satış bedelidir. Satış bedeli, Türkiye'ye ihraç amacıyla yapılan satışta 27 ve 28 inci maddelere göre gerekli düzeltmelerin de yapıldığı, fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır.” Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Gümrük Yönetmeliğinin 43/1-f maddesinde ise “İthal eşyasının gümrük kıymeti: İthal eşyası üzerinden advalorem sisteme göre gümrük vergisinin hesaplanmasına esas teşkil edecek eşya kıymetini,” ifade edeceği belirtilmiştir.

Dolayısıyla Türkiye'ye ihraç amacıyla yapılan satışta, malın alış bedeli dahil Kanunun 27 inci ve 28 inci maddelerde belirtilen maliyet ve gider unsurları dikkate alınarak düzeltmeler yapılacak ve gümrük kıymeti buna göre belirlenerek, bunun üzerinden gümrük vergileri advalorem yönteme göre hesaplanacaktır.

Kanunun 24 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında ise “a) Fiilen ödenen veya ödenecek fiyat, ithal eşyası için alıcının, satıcıya veya satıcı yararına yaptığı veya yapması gereken ödemelerin toplamıdır. Bu fiyat, ithal eşyasının satış koşulu olarak, alıcının satıcıya veya satıcının bir yükümlülüğünü karşılamak üzere üçüncü bir kişiye yaptığı veya yapacağı tüm ödemeleri kapsar. Ödemeler, para transferi şeklinde olabileceği gibi, akreditif veya ciro edilebilir bir kıymetli evrak kullanılarak ya da doğrudan veya dolaylı yapılabilir.

b) 27 nci maddeye göre yapılan ilaveler dışında, alıcının pazarlama dahil kendi hesabına yaptığı faaliyetler, satıcı yararına veya satıcı ile yapılan bir anlaşma yoluyla da olsa, satıcıya yapılan

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

dolaylı bir ödeme olarak değerlendirilmez. Bu tür işlemlere ilişkin giderler, ithal eşyasının gümrük kıymetinin tespiti sırasında fiilen ödenen veya ödenecek fiyata ilave edilmez.” Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanununun 27 inci maddenin birinci fıkrasında, 24 üncü madde hükümlerine göre gümrük kıymeti belirlenirken, ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına yapılacak ilavelerin neler olduğu belirtilmiştir.

27 inci maddenin ikinci fıkrasında, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata yapılacak ilaveler için nesnel ve ölçülebilir veriler esas alınacağı, üçüncü fıkrasında ise gümrük kıymetinin belirlenmesinde, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata bu maddede öngörülenler dışında hiçbir ilave yapılmayacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda;

-27/1-a-i ya göre eşyanın fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına dahil edilmemiş, ancak alıcı tarafından üstlenilen satın alma komisyonları dışındaki komisyonlar ve tellaliyenin fiilen ödenen ve ödenecek fiyata ilave edileceği, 27/4 maddesinde ise “*Bu bölümde geçen satın alma komisyonları ifadesinden; ithalatçının temsilcisine kıymeti belirlenecek eşyanın satın alınmasında yurtdışında verdiği temsil hizmeti karşılığında ödediği ücret anlaşılır.*” Şeklinde belirleme yapılmıştır. Dolayısıyla Doruk Demir Çelik San. A.Ş.’nin Mumbai/Hindistan’da malın ve satıcının bulunmasına, fiyat pazarlığı yapılmasına ve malın satın alınmasına ve taşınmasına aracılık yapan temsilcisine yaptığı ödeme fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmeyecektir.

-27/1-a-ii ya göre “*Gümrük işlemleri sırasında söz konusu eşya ile tek eşya muamelesi gören kapların maliyeti*” fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmesi gerekmektedir. Doruk Demir Çelik San. A.Ş.’nin eşyanın taşınmasında kullandığı metal kaplar ithal eşyası ile birlikte gümrük idaresince tek eşya muamelesi gördüğünden, bunlarda fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmesi gerekmektedir.

-27/1-b ye göre “*İthal eşyasının üretiminde ve ihraç amacıyla satışında kullanılmak üzere, alıcı tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, bedelsiz veya düşük bedelle sağlanan, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmemiş olan aşağıda sayılan mal ve hizmetlerin kıymetinden verilecek uygun miktardaki pay;*

.....

iii) İthal eşyasının üretimi sırasında tüketilen maddeler

.....”şeklinde belirleme yapılmıştır. Dolayısıyla satıcı Gazel Iron-Steel Trade Company’ nin üretiminde kullanmak üzere Doruk Demir Çelik San. A.Ş. tarafından Singapur’dan ithal edilen ve bedeli satıcıdan tahsil edilmeyen hammadde için yapılan masraflarda fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilecektir.

-27/1-e maddesine göre “*28 inci maddenin (a) bendi hükmü saklı kalmak üzere, ithal eşyası için Türkiye’deki giriş liman veya yerine kadar yapılan nakliye ve sigorta giderleri ile eşyanın giriş liman veya yerine kadar nakliyesi ile ilgili olarak yapılan yükleme ve elleçleme giderleri*”de fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilecektir. Kanun’un 28/a maddesinde ise “*Eşyanın, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesi ile Türkiye’nin anlaşmalarla dahil olduğu gümrük birliği gümrük bölgelerine giriş yerine varışından sonra yapılan nakliye ve sigorta giderleri*” fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmeyecektir. Buna göre alıcı ve ithalatçı Doruk Demir Çelik San. A.Ş. tarafından varış limanı olan Mersin Limanı’na kadar yapılan tüm taşıma, sigorta ve yükleme giderleri fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilecekken, Mersin Limanına varıştan sonra yapılan tahliye, nakliye ve sigorta masrafları fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmeyecektir.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

-Yine Kanununun 24/3-a maddesi ve Gümrük Yönetmeliğininin 45/1-a maddesi dikkate alındığında, Doruk Demir Çelik San. A.Ş. tarafından Gazel Iron-Steel Trade Company adına bunun kredi ödemesini yapmak üzere Naran Financial Services Company'ye 1.650.000 USD yerine 1.800.000 USD ödediği fazlalık olan (1.800.000-1.650.000=)150.000 USD'nde fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmesi gerekmektedir.

-Kanununun 28/c maddesi ve 28 inci maddenin ikinci fıkrası dikkate alındığında, Gazel Iron-Steel Trade Company'nin faturada gösterilen malın yâri bedeli için kullandığı satıcı kredisi kapsamında Doruk Demir Çelik San. A.Ş. tarafından Gazel Iron-Steel Trade Company'ye yapılan faiz ödemeleri fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmeyecektir.

-Ayrıca Kanununun 28/f maddesi uyarınca, eşyanın ithalinde Türkiye'de ödenecek ithalat vergileri de fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmeyecektir.

-Yine Kanununun 104/1 maddesinde “İthal eşyası için bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda, eşyanın antrepo masrafları ile antrepoda kaldığı sürece muhafazası için yapılan masraflar, fiilen ödenen veya ödenecek fiyattan ayrı olarak gösterilmeleri şartıyla gümrük kıymetine dahil edilmez.” şeklinde belirleme yapılmıştır. Söz konusu masraflar gümrük giriş beyannamesinde ayrı olarak belirtildiği için gümrük kıymetine dahil edilmeyecektir.

Kanuni düzenlemelere paralel olarak Gümrük Yönetmeliğininin 45 inci maddesinde satış bedeli yönteminde uygulanacak genel hususlar belirtilmiş olup 51 inci maddesinde ise fiilen ödenen veya ödenecek olan fiyata dahil edilecek unsurlara ilişkin daha detaylı açıklamalara yer verilmiştir.

Yapılan açıklamalar doğrultusunda alaşimsız dökme demirin ithalatında eşyanın gümrük vergilerinin hesaplanmasına esas olan gümrük kıymetinin belirlenmesinde, satış bedeli olarak fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilecek unsurlar aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır. (7 puan)

Maliyet ve Giderin Türü, Niteliği	Ödenen Tutar (ABD Doları-USD)
-Dökme demirin faturada gösterilen satın alma bedeli (1,5 USD*2.200.000 Kg=)	3.300.000
-Sözleşme kapsamında Hindistan'da malın üretiminde kullanılan hammaddenin Singapur'dan ithalatı için yapılan ödeme ve masraflar (bunun için satıcıdan herhangi bir bedel tahsil edilmemiştir)	600.000
-Dökme demirin her biri 1000 kg olan metal kaplara konulmasına ilişkin ambalaj bedeli (söz konusu ambalaj kapları gümrük idaresince dökme demir ile birlikte tek eşya olarak kabul edilmekte olup kapların tekrar kullanımını söz konusu değildir)	22.000
-Dökme demirin Hindistan'da fabrikadan çıkış yeri olan Mumbai limanına kara yoluyla yapılan taşıma bedeli	160.000
-Çıkış yeri olan Mumbai Limanında dökme demirin gemiye yüklenmesine ilişkin olarak yapılan ödeme (tahmil bedeli)	90.000
-Dökme demirin Hindistan-Türkiye arasındaki deniz yoluyla taşınmasına ilişkin navlun (taşıma) ve sigorta bedeli	850.000
-Doruk Demir Çelik San. A.Ş.'nin malın kalan yarı bedeli (3.300.000/2=1.650.000 USD) için yapılan sözleşme doğrultusunda malın fatura edildiği alış tarihinden 15 gün sonra Gazel Iron-Steel Trade Company'nin adına bunun kredi ödemesini yapmak üzere Naran Financial Services Company'ye yaptığı fazla ödeme tutarı	150.000

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

TOPLAM

5.172.000

Gümrük Yönetmeliğinin 45/1-c maddesinde “Serbest dolaşıma giriş rejimi için beyan edilen eşyanın, tek bir ticari işlemde satın alınan daha büyük miktardaki aynı eşyanın bir kısmı olması durumunda, fiilen ödenen veya ödenecek fiyat; toplam fiyatın, ithal eşyasının toplam satın alınan eşya miktarına oranı nispetindeki miktarına tekabül eden fiyattır. Bu işlem, sevkiyatın kısmi kaybı veya kıymeti belirlenecek eşyanın serbest dolaşıma girişten önce hasara uğraması halinde de uygulanır.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Dolayısıyla tek bir seferde satın alınan toplam 2.200 ton (2.200.000 kg) alaşımsız dökme demirin 1.100 tonu (1.100.000 kg) serbest dolaşım rejimine tabi tutulduğu için buna tekabül eden fiilen ödenen veya ödenecek fiyat ve gümrük kıymeti $(1.100/2.200 * 5.172.000) = 2.586.000$ USD olacaktır.

(4 puan)

Kanunun 30 uncu maddesi ve Gümrük Yönetmeliğinin 57 inci maddesi doğrultusunda uygulanacak kur eşyanın serbest dolaşıma giriş beyannamesinin (gümrük beyannamesinin) tescil ettirilerek serbest dolaşım rejimine tabi tutulmuş olduğu 31/5/2023 tarihindeki T.C. Merkez Bankası ABD Doları (USD) satış kuru olan 1 USD/20 TL olacaktır. Dolayısıyla TL cinsinden gümrük kıymeti $(20 * 2.586.000) = 51.720.000$ TL olacaktır. **(3 puan)**

Advalorem yöntemine göre hesaplanması gereken gümrük vergisi $(51.720.000 * \%20) = 10.344.000$ TL, ilave gümrük vergisi ise $(51.720.000 * \%6) = 3.103.200$ TL olacak ve mevcut verilere göre toplam hesaplanması gereken gümrük vergileri $(10.344.000 + 3.103.200) = 13.447.200$ TL olacaktır. **(4 puan)**

b- Gümrük işlemlerine başlanmadan ve/veya gümrük idaresinin izni alınmadan gümrük antreposunda bulunan 1.100 ton (1.100.000 kg) alaşımsız dökme demirin 31/5/2023 tarihinde Kanuna aykırı olarak antrepodan çıkarılması halinde;

b.1. Gümrük yükümlülüğünün doğacağı zamanın/tarihin ve gümrük vergilerinin ödenmesinden sorumlu olanların açıklanması istenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu hükümleri doğrultusunda Gümrük Antrepo rejimi kapsamında antrepoya konulan ithalat vergilerine tabi eşya gümrük gözetimi altındadır. 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 183 üncü maddesinde;

“1. Gümrük gözetimi altındaki ithalat vergilerine tabi eşyanın, kanuna aykırı olarak gümrük gözetimi dışına çıkarılması halinde gümrük yükümlülüğü doğar.

2. Gümrük yükümlülüğü, eşyanın gümrük gözetiminden çıkarıldığı tarihte başlar.

3. Bu Kanun hükümlerine göre;

a) Eşyayı gümrük gözetiminden çıkaran kişiler,

b) Bu çıkarma işine iştirak eden ve eşyanın gümrük gözetiminden çıkarıldığını bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,

c) Söz konusu eşyayı elde eden veya elinde bulunduran ve bu eşyayı elde ettiği veya aldığı sırada gümrük gözetiminden çıkarıldığını bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,

d) Eşyanın geçici depolanmasında veya tabi tutulmuş olduğu gümrük rejiminin kullanılmasından doğan yükümlülükleri yerine getirmesi gereken kişiler,

Gümrük vergilerinden sorumludurlar.” şeklinde belirleme yapılmıştır.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Dolayısıyla 1.100 ton (1.100.000 kg) alaşımsız dökme demirin 31/5/2023 tarihinde gümrük idaresinin izni olmadan Kanuna aykırı olarak antrepodan çıkarılması halinde gümrük yükümlülüğü eşyanın gümrük gözetiminden çıkarıldığı tarih olan 31/5/2023 tarihinde başlayacaktır. (3 puan)

Buna göre;

-Eşyayı gümrük gözetiminden çıkaran kişiler, (1 puan)

-Bu çıkarma işine iştirak eden ve eşyanın gümrük gözetiminden çıkarıldığını bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler, (1 puan)

-Söz konusu eşyayı elde eden veya elinde bulunduran ve bu eşyayı elde ettiği veya aldığı sırada gümrük gözetiminden çıkarıldığını bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler, (1 puan)

-Eşyanın geçici depolanmasında veya tabii tutulmuş olduğu gümrük antrepo rejiminin kullanılmasından doğan yükümlülükleri yerine getirmesi gereken antrepo işleticisi ve antrepoyu kullanan kullanıcılar, (1 puan)

Gümrük vergilerinden sorumlu olacaklardır.

b.2. Alınması gereken gümrük vergilerinin yanında uygulanması gereken idari para cezasını hesaplanması istenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 236/1 maddesinde;

“Teminat alınmış olsa bile, gümrük işlemlerine başlanmadan veya bu işlemler bitirilip gümrük idaresinin izni alınmadan gümrük antrepoları veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerden kısmen veya tamamen eşya çıkarılması veya buralardaki eşyanın değiştirilmesi ya da yapılan sayımlarda kayıtlara göre eşyanın bir kısmının noksan olduğunun anlaşılması hallerinde, bu eşyanın gümrük vergilerinin yanı sıra gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.” şeklinde belirlenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 3/26 inci maddesinde;

“Gümrüklenmiş değer” deyimi, Uluslararası Kıymet Sözleşmesine göre belirlenecek; ithal eşyası için eşyanın CIF kıymeti ile gümrük vergileri toplamını, ihraç eşyası için FOB kıymeti ile gümrük vergileri toplamını; ifade eder.” Şeklinde belirlenmiştir.

CIF: C(Cost=Maliyet), I (Insurance=Sigorta), F (Freight=Navlun) kelimelerinin İngilizce'deki baş harflerinden oluşmuştur.

Dolayısıyla eşyanın **CIF kıymeti: Eşya bedeli + sigorta bedeli + navlun ücreti** toplamından oluşacak, **gümrüklenmiş değer** ise **eşya bedeli + sigorta bedeli + navlun ücreti + gümrük vergileri** toplamı olacaktır. (3 puan)

Eşyanın faturada gösterilen satın alma bedeli 3.300.000 USD olup bunun TL karşılığı Kanununun 30 uncu maddesi ve Gümrük Yönetmeliğinin 57 inci maddesi doğrultusunda malın gümrük gözetiminden ve dolayısıyla antrepodan kanuna aykırı olarak çekildiği ve gümrük yükümlülüğünün doğduğu 31/5/2023 tarihindeki T.C. Merkez Bankası ABD Doları (USD) satış kuru olan 1 USD/20 TL karşılığı tutar olacaktır. Antrepodan eşyanın yarısı miktarında kısmi bir çekiş söz konusu olduğu için antrepodan çekilen 1.100 ton (1.100.000 kg) alaşımsız dökme demirin satın alma bedeli ise $(1.100/2.200*20*3.300.000=)33.000.000$ TL olacaktır. Sigorta ve navlun için ödenen tutar ise $(1.100/2.200*20*850.000=)8.500.000$ TL olacaktır.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Sorunun (a) bendine verilen cevapta hesaplandığı üzere advalorem yönteme göre hesaplanması gereken gümrük vergisi toplamı 13.447.200 TL dir. Dolayısıyla eşyanın satın alma bedeli, sigorta ve navlunda dikkate alınarak gümrüklenmiş değer $(33.000.000+8.500.000+13.447.200=)54.947.200$ TL olacak ve uygulanacak idari para cezası bunun iki katı tutarında $(54.947.200*2=)109.894.400$ TL olacaktır. **(4 puan)**

c-Antrepoya konulan alışsız dökme demirin antrepoda kalabileceği azami sürenin Gümrük Antrepo rejimi kapsamında eşyanın kalabileceği süre yönüyle değerlendirilmesi istenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 101/1 maddesinde;

“Eşyanın antrepo rejimi altında kalış süresi sınırsızdır. Ancak, gümrük idarelerince gerek görülen hallerde, eşyaya gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanım tayin edilmesi için bir süre belirlenebilir.” Şeklinde belirleme yapılmıştır. Dolayısıyla alışsız dökme demir gümrük idaresince onaylanmış yeni bir işlem veya kullanım tayin edilmediği sürece süresiz olarak antrepoda kalabilecektir. **(3 puan)**

d-Gümrük Antrepo rejimi kapsamında antrepoya konulan alışsız dökme demirin, faturada belirtilen ve gümrük idaresine bildirilen miktar olarak noksan çıkması, çalınması, kayıp ve telef olması hallerinde, gümrük vergilerinin aranmayacağı durumların belirtilmesi istenmiştir

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 106/2 maddesinde;

“Eşyanın niteliğinden kaynaklanan kayıplar ve fireler ile gümrüğün kontrolü altında yapılan işleme faaliyeti sonucunda ortaya çıkan noksanlıklar ve antrepo işleticileri ile kullanıcıların kusur ve hatalarından ileri gelmediği gümrük idaresine kanıtlanan telef, kayıp ve çalınmalar için gümrük vergileri aranmaz.” Şeklinde belirleme yapılmıştır. Buna göre;

- Eşyanın niteliğinden kaynaklanan kayıplar ve fireler, **(1 puan)**
- Gümrüğün kontrolü altında yapılan işleme faaliyeti sonucunda ortaya çıkan noksanlıklar, **(1 puan)**
- Antrepo işleticileri ile kullanıcıların kusur ve hatalarından ileri gelmediği gümrük idaresine kanıtlanan telef, kayıp ve çalınmalar, **(1 puan)** için gümrük vergileri aranılmayacaktır.

Cevap 3- 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin *“Gümrük yükümlülüğü”* hükümleri açısından; Eşyanın gümrük kontrolünden yasadışı olarak çıkarılmasına teşebbüs olmaması, ilgili kişi tarafından kasten yapılmış bulunmaması ve eşyanın durumunu düzenleyen tüm gerekli işlemlerin yerine getirilmesi koşuluyla, eşyanın geçici depolama faaliyeti veya tabi tutulmuş olduğu gümrük rejiminin doğru işleyişini etkilemediği kabul edilen *“Gümrük yükümlülüğünü etkilemeyecek haller”*in/ihmallerin neler olduğunun açıklanması istenmiştir.

Gümrük Yönetmeliğinin *“Gümrük yükümlülüğünü etkilemeyecek haller”* başlıklı 486 ıncı maddesinin birinci fıkrasında bu ihmallerin/hallerin neler olduğu açıklanmıştır. Buna göre;

“a)Süre uzatımı amacıyla başvurulduğunda, verilen sürenin uzatılması için gerekli koşullar olmasına karşın, eşyanın gösterilen geçici depolama yerine konulması veya uygulandığı gümrük rejimi altında, gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanımlardan birine tabi tutulması için verilen sürenin aşılması,(2,5 puan)

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

b) *Transit rejimi altındaki eşyanın varış gümrük idaresine sunulması için verilen süre aşılarak ilgili idareye sunulması, (2 puan)*

c) *Eşyanın geçici depolamaya veya gümrük antrepo rejimine tabi tutulması durumunda, elleçleme izninin verilmesi için gerekli koşulların bulunması şartıyla, gümrük idarelerinden önceden izin alınmaksızın eşyanın elleçleme işlemine tabi tutulması, (2,5 puan)*

ç) *Eşyanın geçici ithalat rejimine tabi tutulması durumunda, önceden bu kullanıma izin verilmesi için gerekli şartların olması koşuluyla, eşyanın izin belgesinde gösterilenden farklı bir şekilde kullanılması, (2,5 puan)*

d) *Eşyanın geçici depolamaya veya bir gümrük rejimine tabi tutulması durumunda, gümrük idarelerinin isteği üzerine arz edilebilecek durumda olması şartıyla izin belgesinde gösterilenden farklı şekillerde ve yerlerde bulunması, (2,5 puan)*

e) *Eşyanın geçici depolamaya veya bir gümrük rejimine tabi tutulması durumunda, gerekli işlemler yapılmadan Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılması veya serbest bölgeye konulması, (2,5 puan)*

f) *Eşyanın nihai kullanımı nedeniyle, indirimli veya sıfır vergi oranından yararlanarak işlem görmesi durumunda, amaçlanan kullanıma tabi tutulmadan önce, eşyanın devreden stok kayıtlarında olması ve devredilenin söz konusu eşyanın izin hak sahibi olması şartıyla eşyanın gümrük idarelerine bildirilmeden devredilmesi. (2,5 puan)* şeklinde belirleme yapılmıştır.

Cevap 4- Cumhurbaşkanı ve/veya Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen/ belirlenecek haller saklı kalmak kaydıyla, 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun "*Vergilerin Geri Verilmesi ve Kaldırılması*" genel hükümleri kapsamında; Gümrük vergilerinin geri verileceği/geri verilmeyeceği ve kaldırılacağı/kaldırılmayacağı hal, durum, şart, koşul ve sürelerin açıklanması istenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanununun 211, 212, 213, 214 ve 215 inci maddelerinde gümrük vergilerinin geri verileceği/geri verilmeyeceği ve kaldırılacağı/kaldırılmayacağı hal, durum, şart, koşul ve sürelerin neler olduğunu ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

Kanun'un 211 inci maddesinde; "*1. Kanunen ödenmemeleri gerektiği halde ödenmiş olduğu belirlenen gümrük vergileri geri verilir. Kanunen tahakkuk ettirilmemeleri gerektiği halde tahakkuk ettirilen gümrük vergileri kaldırılır.*

Ancak, kanunen ödenmemesi veya tahakkuk ettirilmemesi gereken gümrük vergileri ilgili kişinin kasten yaptığı bir tahrifat veya ticaret politikası önlemlerine tabi eşyanın gümrük kıymetinin yükümlünün kendi beyanı ile artırılması sonucunda ödenmiş veya tahakkuk ettirilmişse, bu vergilerin geri verilmesine veya kaldırılmasına ilişkin talepler kabul edilmez. (3 puan)

2. Kanunen ödenmemeleri gereken gümrük vergileri, söz konusu vergilerin yükümlüye tebliğ edilmesi ve ilgilinin üç yıl içinde gümrük idaresine müracaatı üzerine geri verilir veya kaldırılır. Kontrol ve denetleme sonucunda, geri verme veya kaldırma hallerinden birinin tespiti durumunda, aynı süre içinde geri verme veya kaldırma işlemi doğrudan yapılır.

Bu süre mücbir sebep veya beklenmeyen hallerde uzatılabilir. (3 puan) şeklinde belirleme yapılmıştır.

Kanun'un 212 inci maddesinde; "*Bir gümrük beyannamesine dayanılarak ödenmiş olan gümrük vergileri bu beyannamenin iptal edilmesi üzerine ilgilinin talebiyle geri verilir. Bu istemin,*

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

gümrük beyannamesinin iptal edilmesi amacıyla müracaatta bulunulması için öngörülen süreler içerisinde yapılması gerekir.” (3 puan) şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Kanun’un 213 üncü maddesinde; “1. Beyannamenin tescili tarihi itibarıyla, kusurlu veya ithallerine esas teşkil eden sözleşme hükümlerine aykırı olduklarından bahisle, ithalatçı tarafından kabul edilmeyen eşyaya ilişkin ithalat vergileri geri verilir veya kaldırılır. Kusurlu eşyaya, teslimden önce hasar gören eşya da dahildir. (2 puan)

2. Bu tür eşyaya ilişkin ithalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması, kusurlu veya sözleşme hükümlerine aykırı olduklarının tespiti için gerekli olan ilk kullanım dışında eşyanın kullanılmamış olması ve eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihraç edilmesi koşullarına bağlıdır. Gümrük idareleri, ilgilinin talebi üzerine, eşyanın ihracı yerine; imhasına, yeniden ihraç amacıyla transit veya gümrük antrepo rejimine tabi tutulmasına veya serbest bölgeye konulmasına izin verirler. Söz konusu işlem veya kullanımlardan birine tabi tutulan eşya, serbest dolaşımda olmayan eşya olarak değerlendirilir. (2 puan)

3. Gümrük beyanından önce denenmek üzere geçici olarak teslim edilen eşyanın vergileri, eşyanın kusurlu veya sözleşme hükümlerine aykırı olduğu hususlarının deneme sırasında anlaşılmadığı kanıtlanmadıkça geri verilmez veya kaldırılmaz. (2 puan)

4. Bu madde uyarınca geri verilecek veya kaldırılacak gümrük vergileri için vergilerin yükümlüye tebliği tarihinden itibaren bir yıl içerisinde gümrük idaresine müracaat edilmesi gerekir. Mücbir sebebin tespiti halinde bu süre Müsteşarlıkça uzatılır.” (2 puan) şeklinde açıklama yapılmıştır.

Kanun’un 214 üncü maddesinde; “Gümrük vergileri 211, 212 ve 213 üncü maddelerde belirtilen haller dışında, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşma hükümleri çerçevesinde Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek hallerde geri verilir veya kaldırılır.

Bu maddede belirlenen geri verme ve kaldırma işlemleri, gümrük vergilerinin yükümlüye tebliği tarihinden itibaren bir yıl içinde ilgili gümrük idaresine başvurulması üzerine yapılır.

Ancak, mücbir sebebin tespiti halinde, bu sürenin aşılmasına Müsteşarlıkça izin verilir.” (2 puan)

Kanun’un 215 inci maddesinde; “Geri verme veya kaldırma işlemine tabi olmayacak gümrük vergileri miktarı Cumhurbaşkanı Kararı ile belirlenir” (1 puan) şeklinde belirleme yapılmıştır.

Cumhurbaşkanı ve/veya Bakanlar Kurulu 4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 118, 119 ve 120 inci maddelerinde, 4458 Sayılı Gümrük Kanununun konuya ilişkin genel düzenlemeleri yanında daha özellikli belirlemeler yapmıştır.

Cevap 5- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34) kapsamında, aşağıda belirtilen her bir cümlelerin/ifadenin/tanımın/hükümün doğruluğunun/yanlışlığının/eksikliğin/fazlalığının değerlendirilmesi ve yanlış/eksik/fazla olması halinde neden yanlış/eksik/fazla olduğunun ve olması gerekenin açıklanması istenmiştir. Buna göre;

a-Soruda, “Kıymetli madenler, taşlar ve eşyaların Dış Ticaret Rejimi esasları dahilinde Türkiye’den ihracı ve Türkiye’ye ithali serbesttir. Standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin, ithal ve ihracında gümrük idarelerine beyan verilmesi yeterli olup, ithalat ve ihracat rejim, karar ve yönetmelikleri uygulanmaz. Buna göre kanuni merkezi Türkiye’de olan Altınyayla Kıymetli Madenler ve Taşlar İth. İhr. ve Tic. A.Ş. serbestçe kıymetli maden ve kıymetli taş ithalatı yapabilir. Ancak ihraç ettiği 995/1000 saflıktaki işlenmemiş külçe halindeki 30 kilo ve 2 milyon ABD doları değerindeki altın ihracatı için talep etmiş olsa bile 99/13812 sayılı sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile

TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

yürürlüğe konulan *İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Karar ile İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ (İhracat:2017/4) hükümleri kapsamındaki teşvik ve kolaylıklardan yararlandırılmaz.*” Şeklinde belirleme yapmıştır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar’ın “*Kıymetli madenler, taşlar ve eşyalar*” başlıklı 7 nci maddesi 23/2/2023 tarihli ve 32113 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6833 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile değiştirilmiş olup maddenin ikinci fıkrası (f) bendinin üçüncü cümlesinin yürürlük tarihi 1/7/2023 tarihinde, diğer hükümleri ise yayım tarihi olan 23/2/2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar’ın 7 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentleri ile üçüncü fıkrasında;

“(1) *Kıymetli madenler, taşlar ve eşyaların Dış Ticaret Rejimi esasları dâhilinde Türkiye’den ihracı serbesttir.*

(2) *Standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin ithali ve ihracı aşağıdaki esaslar dâhilinde gerçekleştirilir:*

a) *Standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin, ithal ve ihracında gümrük idarelerine beyan verilmesi yeterli olup, ithalat ve ihracat rejim, karar ve yönetmelikleri uygulanmaz. Ancak, standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin ihracatında ilgililerin talebi durumunda, 23/12/1999 tarihli ve 99/13812 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Karar, 18/5/2017 tarihli ve 30070 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ (İhracat: 2017/4) ile 17/1/2005 tarihli ve 2005/8391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Dahilde İşleme Rejimi Kararı ve bunlara dayanılarak yayımlanan düzenlemeler uygulanabilir. Bu talepleri inceleyip sonuçlandırmaya Ticaret Bakanlığı yetkilidir.*

b) *Standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin ithali yalnızca, Merkez Bankası ile kendi mevzuatlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla kıymetli madenler aracı kuruluşları tarafından yapılır. Kıymetli madenler aracı kuruluşları ithal ettikleri standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenleri üç iş günü içinde Borsa İstanbul A.Ş.’ye teslim etmek zorundadır.*

c) *Dahilde İşleme Rejimi Kararı kapsamında standart işlenmemiş kıymetli madenlerin ithali yalnızca, Merkez Bankası ile kendi mevzuatlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla kıymetli madenler aracı kuruluşları tarafından yapılır.*

ç) *Dahilde İşleme Rejimi Kararı kapsamında standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin ithali serbesttir.*

.....

(3) *İşlenmiş kıymetli madenler, kıymetli taşlar ve eşyaların Dış Ticaret Rejimi esasları dâhilinde Türkiye’ye ithali serbesttir.*

” ..... ” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar’ın 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının (d), (e) ve (f) bentlerinde yine işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalatına ilişkin düzenlemeler yapılmış ve buna ilişkin bir takım sınırlandırmalar getirilmiştir. Diğer taraftan Hazine ve Maliye Bakanlığı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar’ın 7 nci maddesinin yedinci fıkrasının (b) bendinin “*İşlenmemiş kıymetli maden ithaline ilişkin istisnaları belirlemeye*” ilişkin vermiş olduğu yetki uyarınca, bazı kurum ve kuruluşlara ve durumlara ilişkin olarak işlenmemiş kıymetli maden ithalatına

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

izin verebilmektedir. Bu kapsamda Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'in 6 ncı maddesi uyarınca düzenlemeler yapılmış bulunmaktadır.

Buna göre işlenmiş olsun olmasın kıymetli madenlerin, kıymetli taşların ve bunlardan meydana getirilen eşyaların Türkiye'den ihracı serbesttir. İthalat yönüyle ise ancak işlenmiş kıymetli madenlerin, kıymetli taşların ve bunlardan meydana getirilen eşyaların Türkiye'ye ithalatı serbest olup, işlenmemiş olanların ithalatı ise serbest olmayıp çeşitli sınırlamalar altında gerçekleştirilebilmektedir. Dolayısıyla soruda ilk cümlede ihracata ilişkin yapılan belirleme doğru iken ithalata ilişkin yapılan belirleme yanlış ve/veya eksiktir. İkinci cümlede ifade edilen ithalat ve ihracatta gümrük idaresine beyan verilmesi, ithalat ve ihracat rejim, karar ve yönetmeliklerin uygulanmaması ise doğru bir ifadedir. **(1 puan)**

Soruda kıymetli maden ithalatı ve ihracatı yapan Altınyayla Kıymetli Madenler İth. İhr. ve Tic. A.Ş.'nin dahilde işleme izni ve belgesi olup olmadığına ve/veya yetkilendirilmiş kıymetli madenler aracı kuruluşu olup olmadığına ilişkin bir belirleme yapılmamıştır. Bu kapsamda Altınyayla Kıymetli Madenler İth. İhr. ve Tic. A.Ş.;

-İşlenmiş olsun olmasın kıymetli madenler, taşlar ve eşyaların Dış Ticaret Rejimi esasları dâhilinde Türkiye'den ihracını serbestçe yapabilecektir. Buna ilişkin belirleme doğrudur. **(1 puan)**

-İşlenmiş kıymetli madenler, kıymetli taşlar ve eşyaların Dış Ticaret Rejimi esasları dâhilinde Türkiye'ye ithalini serbestçe yapabilecektir. Kıymetli madenlerin işlenmemiş olması halinde durum değişmektedir. **(1 puan)**

-Yetkilendirilmiş kıymetli madenler aracı kuruluşu olması halinde, işlenmiş olsun olmasın kıymetli madenler, taşlar ve eşyaların Dış Ticaret Rejimi esasları dâhilinde Türkiye'ye ithalatını serbestçe yapabilecektir. **(1 puan)**

- Yetkilendirilmiş kıymetli madenler aracı kuruluşu olmasa dahi, Dahilde İşleme Rejimi Kararı kapsamında, dahilde işleme izni ve belgesi olması halinde standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalini serbestçe yapabilecektir. **(1 puan)**

-Yetkilendirilmiş kıymetli madenler aracı kuruluşu ve Dahilde İşleme Rejimi Kararı kapsamında dahilde işleme izni ve belgesi, olmaması halinde, standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalatını yapamayacaktır. **(1 puan)**

-İhraç ettiği 995/1000 saflıktaki standart işlenmemiş külçe halindeki 30 kilo ve 2 milyon ABD doları değerindeki altın ihracatı için talep etmiş olması halinde, 99/13812 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Karar ile İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ (İhracat:2017/4) hükümleri kapsamındaki teşvik ve kolaylıklardan söz konusu ihracatına yönelik olanlardan yararlandırılabilir. Bunlardan yararlanma talebi olması halinde, bu talepleri inceleyip sonuçlandırmaya Ticaret Bakanlığı yetkili olacaktır. **(1 puan)**

b- Soruda, *“Yolcular, beraberlerindeki kendilerine ait ticari amaç taşımayan ziynet eşyası niteliğinde kıymetli madenlerden ve taşlardan yapılmış eşyaları serbestçe yurda getirebilirler ve yurtdışına çıkarabilirler. Türkiye'ye turist olarak gelen İngiltere'de yerleşik İngiltere vatandaşı Michelle Williams Antalya Havaalanı dış hatlar terminalinde çıkış kapısı görevlilerine/Gümrük Müdürlüğü yetkililerine kişisel kullanıma ilişkin 60.000 ABD Doları tutarındaki bilezikler, kolye ve yüzüğü Antalya'da kuyumcudan aldığına ilişkin fişi/faturayı ve/veya alıma ilişkin belgeleri ibraz etmesi halinde serbestçe yurtdışına çıkarabilecektir.”* Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın “Kıymetli madenler, taşlar ve eşyalar” başlıklı 7 inci maddesinin beşinci fıkrasında; *“Yolcular, beraberlerindeki kendilerine ait*

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

değeri 15.000 ABD dolarını aşmayan ve ticari amaç taşımayan ziynet eşyası niteliğinde kıymetli madenlerden ve taşlardan yapılmış eşyaları yurda getirebilirler ve yurtdışına çıkarabilirler. Daha fazla değerdeki ziynet eşyalarının yurtdışına çıkarılması, girişte beyan edilmiş olmasına veya Türkiye’de satın alındığını tevsik etme şartına bağlıdır.” Şeklinde hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla yolcular ancak 15.000 ABD Dolarını aşmayan ve ticari amaç taşımayan ziynet eşyası niteliğinde kıymetli madenlerden ve taşlardan yapılmış eşyaları yurda getirebilirler ve yurtdışına çıkarabilirler. (1 puan) Ticari amaç taşımayan kişisel kullanıma ilişkin ziynet eşyalarının değerinin bu tutarı aşması halinde, çıkış için buna ilişkin girişte beyan yapılmış olması veya bunların alış belgelerinin ibraz edilmesi gerekmektedir. Sorunun ilk cümlesindeki belirleme eksiktir. Türkiye’ye turist olarak gelen İngiltere’de yerleşik İngiltere vatandaşı Michelle Williams’ın Antalya Havaalanı dış hatlar terminalinde çıkış kapısı görevlilerine/Gümrük Müdürlüğü yetkililerine kişisel kullanıma ilişkin 60.000 ABD Doları tutarındaki bilezikleri, kolye ve yüzüğü Antalya’da kuyumcudan aldığına ilişkin fişi/faturayı ve/veya alıma ilişkin belgeleri ibraz etmesi halinde serbestçe yurtdışına çıkmasında bir problem bulunmamaktadır. Sorunun ikinci cümlesindeki belirleme ise doğrudur. (1 puan)

c-Soruda “Yabancı yatırımcıların Türkiye’deki faaliyet ve işlemlerinden doğan net kâr, temettü, satış, tasfiye ve tazminat bedelleri, lisans, yönetim ve benzeri anlaşmalar karşılığında ödenecek meblağlar karşılıklılık şartı ile ve aracı kurumlar ve bankalar aracılığıyla yapılması şartıyla yurt dışına serbestçe transfer edilebilir. Bu kapsamda kanuni merkezi Offshore merkezli Antil adalarında kurulu olan ve Türkiye’de kimya sanayi alanında faaliyet gösteren Kızılkaya Kimya San. A.Ş.’nin %30 iştiraki olan Antilles Chemistry Investment Company 2022 hesap dönemine ilişkin vergi sonrası şirket karından hissesine düşen 45 milyon TL karşılığı ABD Dolarını, Antil adaları ile karşılıklılık şartı söz konusu olmadığı için serbestçe transfer edemez.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar’ın “Türkiye’ye gelecek yabancı sermaye” başlıklı 12/2 maddesinde; “Yabancı yatırımcıların Türkiye’deki faaliyet ve işlemlerinden doğan net kâr, temettü, satış, tasfiye ve tazminat bedelleri, lisans, yönetim ve benzeri anlaşmalar karşılığında ödenecek meblağlar bankalar aracılığıyla yurt dışına serbestçe transfer edilebilir.” Şeklinde hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla bu kapsamda transferlerde karşılıklılık esası söz konusu olmadığı gibi transferlerde aracı kurumların kullanılması söz konusu değildir. Türkiye’de kimya sanayi alanında faaliyet gösteren Kızılkaya Kimya San. A.Ş.’nin %30 iştiraki olan Antilles Chemistry Investment Company 2022 hesap dönemine ilişkin vergi sonrası şirket karından hissesine düşen 45 milyon TL karşılığı ABD Dolarını bankalar aracılığıyla serbestçe transfer edebilecektir. (2 puan)

d- Soruda, “İthalat yaparak kullandığı girdilerin bir kısmı ile ürettiği mamulleri ihraç eden ve dolayısıyla döviz geliri elde eden Gökyüzü Otomotiv Yedek Parça Üretim, İth. ve İhr. A.Ş.’nin Mayıs/2023 döneminde yurt dışından emtia alımına ilişkin olarak 17 milyon ABD Doları kredi kullanımında; kullanım tarihinde kredi bakiyesi 9 milyon ABD doları olup ihracat dolayısıyla elde ettiği döviz gelirleri 2020 hesap döneminde 6 milyon ABD Doları, 2021 hesap döneminde 10 milyon ABD Doları, 2022 hesap döneminde ise 8 milyon ABD Doları olduğundan, yurt içinden ve yurt dışından herhangi bir kısıtlamaya tabi olmadan döviz kredisi kullanılabilir.” şeklinde belirleme yapılmıştır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar’ın “Yurt dışından temin edilen krediler” başlıklı 17/2 maddesinde; “Türkiye’de yerleşik kişiler yurt dışında yerleşik kişilerden bu maddede yer alan esaslar çerçevesinde döviz kredisi temin edebilir. Temin edilen kredilerin bankalar aracılığıyla kullanılması zorunludur. Prefinansman kredilerinin vadesi Bakanlık tarafından belirlenir.” Şeklinde belirleme yapılmış olup 17/3 maddesinde ise; “Döviz geliri olmayan Türkiye’de yerleşik kişiler yurt dışından döviz kredisi temin edemez. Ancak, aşağıda sayılan hallerde döviz geliri olması şartı aranmaz:...” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Gökyüzü Otomotiv Yedek Parça Üretim, İth. ve İhr. A.Ş.'nin kullanım tarihinde kredi bakiyesi 15 milyon ABD doları ve üzeri olmadığından ve yine 17/3'de sayılan diğer şartları da taşımadığından döviz geliri olmadan yurt dışından döviz kredisi kullanma imkanından yararlanamayacaktır. Ancak zaten Gökyüzü Otomotiv Yedek Parça Üretim, İth. ve İhr. A.Ş.'nin döviz geliri vardır. Bu kapsamda anılan Kararın 17/4-a maddesinde;

“Döviz geliri olan Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından kullanacakları döviz kredilerinde;

a) Kullanım tarihinde, krediyi kullananın kredi bakiyesinin 15 milyon ABD dolarının altında olması durumunda, kullanılmak istenen kredi tutarı ile mevcut kredi bakiyesi toplamı son üç malî yılın döviz gelirleri toplamını aşamaz.” Şeklinde belirleme yapıldığından ve Gökyüzü Otomotiv Yedek Parça Üretim, İth. ve İhr. A.Ş.'nin kullanım tarihinde kredi bakiyesi ve kullanacağı kredi toplamı $(17+9=)26$ milyon ABD Doları olup son üç mali yılda elde ettiği döviz geliri ise $(6+10+8=)24$ milyon ABD Doları olduğundan ve kredi toplamı elde edilen döviz gelirin 2 milyon ABD doları üzerinde olduğundan ancak toplamda 24 milyon ABD doları tutarında yurt dışından döviz kredisi kullanabilecektir. Dolayısıyla kullanabileceği ilave döviz kredisi $(24 \text{ milyon}-9 \text{ milyon}=)15$ milyon ABD Doları olabilecektir. **(2 puan)**

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın “Yurt içinden temin edilen krediler” başlıklı 17/A-1 maddesinde; “Türkiye’de yerleşik kişilerin ithalat ve ihracat rejimlerine göre emtia kredisi açmaları serbesttir.” Şeklinde belirleme yapılmış olup 17/A-3 maddesinde ise; “Döviz geliri olmayan Türkiye’de yerleşik kişiler yurt içinden döviz kredisi temin edemezler. Ancak, aşağıda sayılan hallerde döviz geliri olması şartı aranmaz:...” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Gökyüzü Otomotiv Yedek Parça Üretim, İth. ve İhr. A.Ş.'nin kullanım tarihinde kredi bakiyesi 15 milyon ABD doları ve üzeri olmadığından ve yine 17/A-3'de sayılan diğer şartları da taşımadığından döviz geliri olmadan yurt içinden döviz kredisi kullanma imkanlarından yararlanamayacaktır. Ancak zaten Gökyüzü Otomotiv Yedek Parça Üretim, İth. ve İhr. A.Ş.'nin döviz geliri vardır. Bu kapsamda anılan Kararın 17/A-4-a maddesi kapsamında; “Döviz geliri olan Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt içinden kullanacakları döviz kredilerinde;

a) Kullanım tarihinde, krediyi kullananın kredi bakiyesinin 15 milyon ABD dolarının altında olması durumunda, kullanılmak istenen kredi tutarı ile mevcut kredi bakiyesi toplamı son üç malî yılın döviz gelirleri toplamını aşamaz.” Şeklinde belirleme yapıldığından ve Gökyüzü Otomotiv Yedek Parça Üretim, İth. ve İhr. A.Ş.'nin kullanım tarihinde kredi bakiyesi ve kullanacağı kredi toplamı $(17+9=)26$ milyon ABD Doları olup son üç mali yılda elde ettiği döviz geliri ise $(6+10+8=)24$ milyon ABD Doları olduğundan ve kredi toplamı elde edilen döviz gelirin 2 milyon ABD doları üzerinde olduğundan ancak toplamda 24 milyon ABD doları tutarında yurt içinden döviz kredisi kullanabilecektir. Dolayısıyla kullanabileceği ilave döviz kredisi $(24 \text{ milyon}-9 \text{ milyon}=)15$ milyon ABD Doları olabilecektir. Yurt içinden döviz kredisi kullanmış ise yurt dışından, yurt dışından kredi kullanmış ise yurt içinden ayrıca döviz kredisi kullanamayacaktır. **(2 puan)**